

Protocol d'ingrés i Classificació en Centres Penitenciaris Oberts de Catalunya

Introducció

Els Serveis Penitenciaris, en compliment de la seva missió, han de procurar que els procediments legals i reglamentaris afectin el mínim possible a la consolidació dels factors positius d'integració social com són els vincles socials i familiars, la continuïtat de l'activitat laboral o l'estabilitat personal. Per això, cal comptar amb un procediment àgil de classificació inicial en el que una part de l'avaluació es pugui dur a terme abans de l'ingrés a presó quan el penat compta amb condicions òptimes per complir la condemna en un règim de semilibertat.

Els centres penitenciaris oberts disposen de les condicions orgàniques i funcionals per dur a terme aquestes classificacions inicials, tal com queda recollit a l'article 4.4 del Reglament d'organització i funcionament dels serveis d'execució penal a Catalunya.

Objectiu

La finalitat principal del Protocol d'ingrés i classificació en centres oberts, en el cas objecte d'aplicació del present programa, és donar continuïtat al procés d'integració social de les persones penades, evitant possibles interrupcions en processos normalitzats i minimitzar l'impacte que exerceix el compliment de la pena en centres de règim ordinari.

Principis

- Individualització
- Eficiència en els processos administratius
- El règim obert és compliment de la pena
- Igualtat de drets
- Protocol revisable anualment

Requisits d'accés

Aquest protocol regula la presentació voluntària a un centre obert o secció oberta (unitat de medi obert a partir d'ara) per a la classificació inicial. Podran acollir-se a aquest protocol les persones penades a una pena de presó que tenen una ordre judicial d'ingrés o es troben en situació de revocació de la llibertat condicional en els següents supòsits:

- **Amb ordre judicial d'ingrés**

Els penats amb una ordre judicial d'ingrés a presó podran ingressar voluntàriament a una unitat de règim obert quan compleixin els requisits que es descriuen a continuació. Cal diferenciar entre els requisits positius i excloents, de manera que els penats hauran de complir tots els requisits positius i cap dels excloents per poder accedir al present protocol.

- **Amb la llibertat condicional revocada**

Podran ingressar en una unitat de medi obert els penats als que se'ls ha revocat la llibertat condicional al ser condemnats per un delicte comés amb anterioritat al període de compliment actual, i que no assoleixen el requisit de les 2/3 o 3/4 parts de la condemna. També podran ser objecte d'aquest protocol els alliberats condicionals amb revocació d'aquesta mesura per involució o incompliment d'alguna de les mesures o regles de conducta quan, a criteri de l'equip CIMO, la persona està en condicions de seguir complint la pena en tercer grau. En aquest supòsit, l'equip CIMO haurà d'eleva una proposta motivada al servei de Medi Obert i Serveis Socials que autoritzarà l'ingrés, si procedeix.

Requisits

Objectius

- **Positius:**

- ✓ El penat s'ha presentat voluntàriament.
- ✓ Primari penitenciari: el penat no ha ingressat mai a presó, exceptuant els dos supòsits següents :
 - Prèviament ha estat a presó preventiva per la mateixa causa o altra de la què ha quedat absolt.
 - Va complir una pena de presó, però l'ingrés actual és per un delicte anterior al darrer compliment.

- ✓ La condemna o la suma d'elles és inferior o igual a 5 anys.
- ✓ No ha comès cap delicte en els darrers 2 anys.
- ✓ Ha abonat la responsabilitat civil, presenta una declaració d'insolvència o està realitzant el pagament fraccionat, amb un compromís, sense l'oposició del Tribunal sentenciador.

▪ **Excloents:**

- ✓ Tenir causes pendents de judici o de recurs.
- ✓ Estar condemnat per algun dels següents delictes:
 - Contra la llibertat i indemnitat sexuals
 - Violència de gènere o domèstica
 - Els delictes previstos a l'article 72.5 de la LOGP
- ✓ Estar sotmès a una mesura vigent de protecció a la víctima: prohibició d'apropar-se o comunicar-se amb la víctima, o aquells familiars que dictaminin el jutge.

Valoratius

▪ **Positius:**

- ✓ Durant el període posterior al delicte, ha mantingut de forma continuada una activitat prosocial.
- ✓ Disposa d'habitatge i mitjans de subsistència.
- ✓ Compta amb suport social suficient.
- ✓ En cas que estigui present alguna problemàtica personal, social o de salut, es troba en situació estable.

▪ **Excloents:**

- ✓ L'entorn més immediat del penat és afavoridor de l'activitat antisocial o delictiva.
- ✓ Es troba en una situacions de crisi personal o social no estable que provoca un alt nivell d'estrès o inestabilitat personal.
- ✓ Presenta trets de personalitat o conducta antisocial o psicopatia.

Procediment

La persona penada que sol·liciti ingressar a una unitat de medi obert per a la seva classificació s'ha de posar en contacte telefònic o presencial amb la unitat de serveis socials del territori on resideix. Abans de l'ingrés es farà una avaluació dels factors personals, socials i criminològics rellevants per decidir si s'aplica el procediment d'ingrés a medi obert o si s'ha de presentar a un centre de règim ordinari. Aquesta avaluació tindrà una durada aproximada de 3 setmanes fins l'ingrés a la unitat de medi obert. Quan s'inicia el procediment es notificarà al jutjat que ha dictat l'ordre d'ingrés a presó, s'informarà dels terminis previstos fins l'ingrés i del resultat de l'avaluació.

Qualsevol consulta es pot adreçar al servei de Medi Obert i Serveis Socials:
smoss.dj@gencat.cat